

**Міністерство освіти, науки, молоді та спорту України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра зарубіжної преси та інформації**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету журналістики
Проф. Крупський І. В.

“ _____ ” _____ 20____ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

„РАДІОМОВЛЕННЯ І ТЕЛЕБАЧЕННЯ ЗА КОРДОНОМ”

напряму підготовки: 6.030301 “Журналістика”
спеціальності „Журналістика” факультету журналістики

Кредитно-модульна система
організації навчального процесу

Львів 2020

Радіомовлення і телебачення за кордоном. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни для студентів за напрямом підготовки 6.030301 “Журналістика”: Львів, 2020. – 31 с.

Розробив: **Житарюк М.Г., професор кафедри зарубіжної преси та інформації, доктор наук із соціальних комунікацій.**

Робоча навчальна програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри зарубіжної преси та інформації

Протокол № _____ від _____ 20 ____ р.

В. о. завідувача кафедри

_____ / проф. Житарюк М. Г. /
„_____” _____ 20 ____ р.

Схвалено методичною комісією факультету журналістики за напрямом підготовки 6.030301 “Журналістика”:

Протокол № _____ від _____ 20 ____ р.

“ _____ ” _____ 20 ____ р. Голова _____ / _____ /

Затверджено вченою радою факультету журналістики

Протокол № _____ від _____ 20 ____ р.

Голова вченої ради, декан факультету журналістики, доц. _____ / Присяжний М.П. /

©Житарюк М.Г., 2020

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(Витяг із робочої програми навчальної дисципліни

„Радіомовлення і телебачення за кордоном”)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристики навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2,5	Галузь знань: 0303 – журналістика та інформація	Нормативна, фахово орієнтована, обов’язкова для всіх	
Модулів – 2	Напрямок: 6.030301 – журналістика	Рік підготовки	
		4	
Змістових модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування)	Семестр	
		7	
Бакалаврська робота		Лекції	
		16	
Загальна кількість годин – 90: аудиторних – 36, самостійна робота – 54		Практичні, семінарські	
		16	
Тижневих годин: аудиторних – 2, лекційних – 1, практичних – 1, самостійної роботи студента – 3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалаври	Лабораторні	
		-	
		Самостійна робота	
		54	
		ІНДЗ	
		10	
		Вид контролю	
Залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної становить 1:1,5.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета нашого курсу – показати генезу розвитку і сучасний досвід функціонування радіомовлення і телебачення у світі (від зародження до сьогодні), роблячи основні акценти на електронних ЗМІ розвинутих країн світу. Курс „Радіомовлення і телебачення за кордоном” орієнтований на те, щоб дати студентам базові теоретичні знання й практичні навички для оцінювання інформаційних властивостей під час пошуку, створення, збереження, розповсюдження інформації в електронних мас-медіа, зокрема на радіо і телебаченні.

Об’єктом вивчення дисципліни є інформація, зокрема масова інформація в електронному форматі, зокрема передана на радіо і показана на телебаченні.

Предмет навчальної дисципліни. Предметом вивчення курсу „Радіомовлення і телебачення за кордоном” є аналіз масової інформації в електронному форматі, зокрема за її хронологічними, геополітичними параметрами, за видово-типологічними, морально-етичними, функціональними і проблемно-тематичними характеристиками, способами поширення й дієвості масової інформації.

Методами і формами вивчення курсу є лекційні і практичні заняття, а також самостійна робота студентів (підготовка до практичних занять, модульних контрольних робіт та письмового заліку) з допомогою рекомендованої літератури, робочої навчальної програми, а також навчального сайту дисципліни – <http://radiotv-lnu.at.ua/>.

У рамках поглибленого вивчення фахової дисципліни студенти можуть виконувати бакалаврські, дипломні та магістерські роботи з курсу „Радіомовлення і телебачення за кордоном”, а також готувати наукові статті та повідомлення.

Завдання дисципліни:

1. виходячи з мети курсу, теоретично осмислити фахову діяльність представників електронних медіа світу з акцентуванням на ключових постатях, теле- та радіопрограмах;
2. відзначити яскраві позитивні приклади формування порядку денного, верстки, маркетингу програм, журналістської і режисерської майстерності;
3. проаналізувати переваги нових технічних можливостей і сучасних мультимедійних технологій в контексті формування новітніх мас-медіа;
4. особливу увагу приділити розвитку радіомовлення і телебачення у США, Радянському Союзі, Великобританії, Німеччині, Франції, Японії;
5. осмислити специфіку роботи електронних ЗМІ;
6. закріпити теоретичний матеріал і практичні навички з допомогою ролевих ігор, написання наукових есе, рефератів, бакалаврської, дипломної чи магістерської робіт, під час виробничої практики.

ВИМОГИ ДО ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ СТУДЕНТІВ

Студенти повинні **знати**:

- історію зародження і розвитку радіомовлення;

- історію зародження і розвитку телебачення;
- провідні європейські радіокорпорації і найвідоміші радіопрограми;
- провідні європейські телевізійні корпорації і найвідоміші телепрограми;
- постаті провідних радіопубліцистів Європи, США і Російської Федерації;
- постаті провідних телевізійних публіцистів Європи, США і Російської Федерації;
- жанри, форми і формати радіо у світі;
- жанри, форми і формати телебачення у світі;
- види, закони і властивості інформації;
- сутність і тенденції розвитку масової інформації;
- методи збору і розповсюдження інформації;
- загальні характеристики аудиторії ЗМІ;
- особливості верстки радіопрограм;
- особливості верстки телепрограм (дизайн);
- етичні норми та професійні стандарти роботи журналіста.

Студенти повинні **вміти**:

1. встановлювати відповідність інформаційної діяльності згідно з чинним законодавством та професійно-етичними кодексами журналістики;
2. готувати інформаційні добірки з міжнародного життя, враховуючи специфіку радіо;
3. готувати інформаційні добірки з міжнародного життя, враховуючи специфіку телебачення;
4. професійно аналізувати і критично сприймати передану по радіо та показану по телебаченню масову інформацію в різних жанрових формах;
5. відрізняти фахову, неупереджену і своєчасну масову інформацію, передану по радіо чи показану на телебаченні;
6. робити відповідні рекомендації щодо поліпшення якості прослуханих (показаних) радіопрограм чи телепередач;
7. написати наукове есе про журналістську майстерність, компетентні характеристики відомого закордонного теле- чи радіопубліциста, особливості функціонування провідної телерадіокомпанії.

Місце курсу в навчальній структурі та зв'язок з іншими дисциплінами

Програма з курсу „Радіомовлення і телебачення за кордоном” відповідає навчальному плану, освітньо-професійній програмі (ОПП) та освітньо-кваліфікаційним характеристикам (ОКХ) підготовки журналістів на факультеті журналістики Львівського національного університету імені Івана Франка. Для засвоєння цього курсу студенти повинні вивчити низку навчальних дисциплін („Зарубіжна преса: історія, теорія, сучасний досвід функціонування”, „Зарубіжні теорії і моделі масової інформації”, „Теорія масової комунікації”, „Теорія і практика журналістики”, „Міжнародна комунікація”, інші курси і спецкурси спеціалізації „Міжнародна журналістика”), адже аудіовізуальні засоби масової комунікації, до яких належать радіо і телебачення, посідають одне з ключових місць у циркуляції інформації у світі та функціонуванні міжнародної комунікації.

Система контролю знань та умови складання заліку. Навчальна дисципліна „Радіомовлення і телебачення за кордоном” оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 2,5 модуля.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 – бальною шкалою, затвердженою у Львівському національному університеті імені Івана Франка.

Система контролю знань та умови складання заліку. Навчальна дисципліна „Радіомовлення і телебачення за кордоном” оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Протягом семестру здійснюється поточний контроль (на семінарських і практичних заняттях) і дві контрольні модульні роботи.

Форми поточного контролю: оцінювання домашніх самостійних завдань, контрольних модульних робіт, підготовка до практичних занять, урахування відвідування занять, конспектування.

3. ПРОГРАМА КУРСУ „ РАДІОМОВЛЕННЯ І ТЕЛЕБАЧЕННЯ ЗА КОРДОНОМ ”

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ №1

ІСТОРИЧНО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ ТА ПРАГМАТИЧНИЙ КОНЦЕПТ

Тема 1

СПЕЦИФІКА РАДІОМОВЛЕННЯ: ІСТОРІЯ ЗАРОДЖЕННЯ, РОЗВИТОК І ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ

План:

1. Технічні передумови виникнення радіо.
2. Суспільно-політичні та воєнні передумови використання радіозв'язку.
3. Зародження і ранній розвиток радіомовлення як виду засобів масової інформації.
4. Радіомовлення міжвоєнного періоду в європейських країнах і США.

Мета лекції: ознайомити студентів із специфікою радіомовлення як різновиду засобів масової інформації – від зародження до сьогодення.

Завдання на самостійне опрацювання: вивчити матеріали лекції та опрацювати рекомендовану літературу.

Рекомендована література:

1. Беляев С., Коробицын В. Радиостанции России. Государственное и независимое вещание. М., 1995.
2. Богданов Н.Г., Вяземский Б.А. Радиовещание // Справочник журналиста. – Ленинград, 1971. – С.146-170.
3. Веклик Михайло. Золотий мас-медіум Європи: штрихи до історії розвитку радіомовлення на УКХ // Телерадіокур'єр. – 1999. - № 1 (10). – С.61-66.

4. Ружников В.Н. Так начиналось: историко-теоретический очерк советского радиовещания. 1917–1928. М., 1987.
5. Сартори Карло. Роль радио // Від кременя до кремнію / За ред. Джованні Джованніні. – Торіно, 1984. – С.108-125.

Тема 2

СПЕЦИФІКА ТЕЛЕБАЧЕННЯ: ІСТОРІЯ ЗАРОДЖЕННЯ, РОЗВИТОК І ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ

План:

1. Передумови виникнення телебачення.
2. Зародження і ранній розвиток телебачення.
3. Реалізація гіпотези про „велике село”.
4. Різновиди сучасних телесистем і майбутні перспективи.
5. Явища телезалежності, телепсихозу і телереальності.

Мета лекції: ознайомити студентів із специфікою телебачення як різновиду засобів масової інформації – від зародження до сьогодення.

Завдання на самостійне опрацювання: вивчити матеріали лекції та опрацювати рекомендовану літературу.

Рекомендована література:

1. Богданов Н.Г., Вяземский Б.А. Телевидение // Справочник журналиста. – Ленинград, 1971. – С.171-188.
2. Галушко Р.И. «Массовая культура» и западное телевидение. Ч. I. 1945–1990 гг.
3. Машенко Іван. Є у телебачення початок... Роздуми ровесника українського ТБ // Телерадіокур'єр. – 1999. - № 1 (10). – С.37-42.
4. Сартори Карло. Око світу – телебачення // Від кременя до кремнію / За ред. Джованні Джованніні. – Торіно, 1984. – С.128-147.
5. Телевидение вчера, сегодня, завтра. Вып. 1–9. М., 1981–1989.
6. Телевидение и радиовещание за рубежом. Вып. 1–9. М., 1990–1994.
7. Телевизионная журналистика / Ред. коллектив: Г.В.Кузнецов, В.Л.Цвик, А.Я.Юровский. – М.: Изд-во Московского университета «Высшая школа», 2002.
8. Цвик В. Телевидение, системные характеристики. М., 1998.
9. Шаповал Ю. Г. Телевізійна журналістика: навч. посіб./ Ю.Г.Шаповал. – Рівне, 2008.

Тема 3

ЗАРОДЖЕННЯ І РОЗВИТОК РАДІОМОВЛЕННЯ В ЦАРСЬКІЙ РОСІЇ ТА СРСР

План:

1. Винайдення радіо як технічного пристрою і сфери його використання.
2. Радіо як засіб інформації та радянської пропаганди (довоєнний і воєнний досвід).
3. Структура центрального радіомовлення.
4. Структура місцевого радіомовлення.
5. Специфіка радянського радіомовлення та його основні жанрові вираження.

Мета лекції: ознайомити студентів з історією радіомовлення в царській Росії та СРСР, а також структурою радіомовлення, жанровими вираженнями.

Завдання на самостійне опрацювання: вивчити матеріали лекції та опрацювати рекомендовану літературу.

Рекомендована література:

1. Беляев С., Коробицын В. Радиостанции России. Государственное и независимое вещание. М., 1995.
2. Богданов Н.Г., Вяземский Б.А. Радиовещание // Справочник журналиста. – Ленинград, 1971. – С.146-170.
3. Веклик Михайло. Золотий мас-медіум Європи: штрихи до історії розвитку радіомовлення на УКХ // Телерадіокур'єр. – 1999. - № 1 (10). – С.61-66.
4. Горяева Т.М. Радио России. М., 2000.
5. Гуревич П.С., Ружников В.Н. Советское радиовещание. Страницы истории. М., 1976.
6. Зарва М.В. Слово в эфире. 2-е изд. М., 1977.
7. История советской политической цензуры: Документы и комментарии/ Сост. Т.М. Горяева. М., 1997.
8. История советской радиожурналистики: Документы. Тексты. Воспоминания/ Сост. Т.М. Горяева. М., 1991.
9. Музыря А.А. В эфире радиостанция «Юность». М., 1979.
10. Палладин П.А., Зегер М.Г., Вьюник А.А. Ленинградское радио: от блокады До «оттепели». М., 1991.
11. Ружников В.Н. Так начиналось: историко-теоретический очерк советского радиовещания. 1917–1928. М., 1987.
12. Телевизионная журналистика / Ред. коллектив: Г.В.Кузнецов, В.Л.Цвик, А.Я.Юровский. – М.: Изд-во Московского университета «Высшая школа», 2002.

Тема 4

ЗАРОДЖЕННЯ І РОЗВИТОК ТЕЛЕБАЧЕННЯ В СРСР

План:

1. Телебачення в Російській Федерації. Студія „Останкіно”.
2. Телебачення в УРСР. Хрещатик, 26.
3. Телебачення в інших союзних республіках.
4. Структура телемовлення і верстка телевізійних програм у СРСР.
5. Міжнародна система інтербачення.
6. Роль Б.Грабовського та інших українських фізиків у технічному поступі розвитку телебачення.

Мета лекції: ознайомити студентів з історією телебачення в СРСР, зокрема в УРСР; подати структуру телемовлення й особливості верстки телевізійних програм у СРСР; акцентувати на непересічній особистості в розвитку телебачення – Б.П.Грабовському.

Завдання на самостійне опрацювання:

- вивчити матеріали лекції та опрацювати рекомендовану літературу;
- підготувати реферат про міжнародну систему інтербачення;
- підготувати реферат про українського фізика Б.П.Грабовського.

Рекомендована література:

1. Богданов Н.Г., Вяземский Б.А. Телевидение // Справочник журналиста. – Ленинград, 1971. – С.171-188.
2. Витрихівський М. У науку - з любов'ю. До України: Світова наук. громадськість відзначає 100-річчя з дня народж. відомого укр. фізика // Україна молода.- 2000.- 7 верес.- С. 10.
3. Власть и художественная интеллигенция: документы ЦК РКП(б)–ВКП(б), ВЧК–ОПТУ–НКВД о культурной политике. 1917–1953/ Под. ред. А.Н. Яковлева. М., 1999.
4. Галушко Р.И. «Массовая культура» и западное телевидение. Ч. I. 1945–1990 гг.
5. Глейзер М.С. Радио и телевидение в СССР. Даты и факты. (1917–1986). М., 1989.
6. Диктор у мікрофона/ Сост. Б.И. Сударов. М., 1983.
7. Довгий Я. Олександр Смакула: повернення на рідну землю // Світ фізики.- 2000.- № 3.- С. 22-23.
8. История советской политической цензуры: Документы и комментарии/ Сост. Т.М. Горяева. М., 1997.
9. Кияк Б. Смакулова гора // Світ фізики.- 2000.- № 1.- С. 20-22.
10. Козирський В. Батько сучасної оптики та космічних технологій / В. Козирський, В. Шендеровський // Вечір. Київ.- 1999.- 14 жовт.- С. 6.
11. Козирський В. Олександр Смакула - автор відкриття століття: (до 100-річчя від дня народж.) / В. Козирський, В. Шендеровський // Фізика.- 2000.- № 26.- С. 5, 8.
12. Мащенко Іван. Є у телебачення початок... Роздуми ровесника українського ТБ // Телерадіокур'єр. – 1999. - № 1 (10). – С.37-42.
13. Митрофанов Алексей. Полный кризис политического жанра // Независимая газета. – 2003. – 4 апреля. Режим доступа: http://ng.ru/tv/2003-04-04/17_mitrofanov.html
14. Очерки по истоки российского телевидения. М., 1999.
15. Солнцева Алена. Михаил Швыдкой: «На телевидении должны произойти какие-то перемены, я это нутром чувствую». Интервью. // Время новостей. – 2004. – № 103, 17 июня. Режим доступа: <http://www.vremya.ru/2004/103/13/100776.html>
16. Телевизионная журналистика / Ред. коллектив: Г.В.Кузнецов, В.Л.Цвик, А.Я.Юровский. – М.: Изд-во Московского университета «Высшая школа», 2002.
17. Телевизионная журналистика: Учебник. М., 1994.
18. Шаромова В. Олександр Смакула - автор відкриття століття: Сценарій наук.-теорет. конф.: 9-11 кл. / В. Шаромова, В. Соколова // Фізика.- 2003.- № 32.- Вкл.- С. 1-11.

Тема 5

ПУБЛІЦИСТИЧНА ТА АВТОРСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ НА РАДІО І ТЕЛЕБАЧЕННІ

План:

1. Основи публіцистичної та авторської майстерності в радіожурналістиці.
2. Основи публіцистичної та авторської майстерності в тележурналістиці.

Мета лекції: ознайомити студентів з основами публіцистичної та авторської майстерності в радіо та тележурналістиці.

Завдання на самостійне опрацювання:

- опрацювати лекційні матеріали та рекомендовану літературу;
- сформулювати перелік необхідних рис журналіста, які сприяють професійному зростанню на радіо і телебаченні.

Рекомендована література:

1. Вакуров В.Н. О языке радио- и телепередач. М., 1960.
2. Галушко Р.И. «Массовая культура» и западное телевидение. Ч. I. 1945–1990 гг.
3. История советской политической цензуры: Документы и комментарии/ Сост. Т.М. Горяева. М., 1997.
4. Кузнецов Г. Так работают журналисты ТВ. М., 2000.
5. Лизанчук В. В. Основи радіожурналістики : Підручник. – К. : Знання, 2006. – 628 с.+ компакт-диск. – С. 234-264.
6. Любосветов Д.И. По законам эфира: О специфике творчества радиожурналиста. М, 1979.
7. Международное радиовещание. – Глава 8. В кн.: Радиожурналистика / Под редакцией профессора А.А.Шереля. – М.: Изд-во МГУ, 2000. Электронный ресурс: <http://evartist.narod.ru/text5/53.htm>.
8. Методологические проблемы изучения телевидения и радиовещания. М., 1981.
9. Муратов С., Фере Г. Люди, которые входят без стука. М., 1971.
10. Отт У. Вопрос + ответ = интервью. М., 1991.
11. Радиоискусство. Теория и практика. М., 1981. Вып. 1.; М., 1983. Вып. 2.
12. Руцкая Светлана Сергеевна. Профессиональная карьера тележурналистов: проблемы творческого кризиса (зарубежный и отечественный опыт). Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата филологических наук. – М.: Кафедра зарубежной журналистики и литературы, ф-т журналистики Московского государственного университета имени М.В. Ломоносова. – 2009. – 4 ноября.
13. Телевизионная журналистика: Учебник / Ред. коллектив: Г.В.Кузнецов, В.Л.Цвик, А.Я.Юровский. – М.: Изд-во Московского университета «Высшая школа», 2002. Электронный ресурс: <http://evartist.narod.ru/text6/23.htm>.
14. Фэнг И. Теленовости: секреты журналистского мастерства. М., 1993.
15. Шаповал Ю. Г. Телевізійна публіцистика: методологія, методи, майстерність. – Л.: Вид-во Львів. ун-ту, 2002. – 232 с.
16. Шерель А.А. Там, на невидимых подмостках... Радиоискусство. Проблемы истории и теории. 1922–1941. М., 1993.

Тема 6

СУЧАСНІ ЕЛЕКТРОННІ ЗМІ ФРН

План:

1. Законодавча база функціонування радіомовлення і телебачення ФРН.
2. Громадсько-правові телерадіоорганізації.
3. Провідні радіостанції і телеканали.
4. Приватне радіомовлення і телебачення.
5. Реалії і перспективи.

Мета лекції: ознайомити студентів з функціонуванням радійних і телевізійних служб ФРН.

Завдання на самостійне опрацювання:

- опрацювати лекційні матеріали та рекомендовану літературу;
- зробити порівняльну характеристику німецьких та українських радіостанцій і телеканалів.

Рекомендована література:

1. Галушко Р.И. «Массовая культура» и западное телевидение. Ч. I. 1945–1990 гг.

2. Голованов В.Е. Телевидение за рубежом: Глава 4. В кн.: Телевизионная журналистика: Учебник / Ред. коллектив: Г.В.Кузнецов, В.Л.Цвик, А.Я.Юровский. – М.: Изд-во Московского университета «Высшая школа», 2002. Электронный ресурс: <http://evartist.narod.ru/text6/23.htm>.
3. Засоби масової інформації і громадська думка // Німеччина у фактах. – Франкфурт-на-Майні. – 1996. – С.435-438.
4. Из истории радио Германии. Материалы по истории радиовещания. Справочный раздел. В кн.: Радиожурналистика / Под редакцией профессора А.А.Шереля. – М.: Изд-во МГУ, 2000. Электронный ресурс: http://evartist.narod.ru/text5/54.htm#з_02.
5. Международное радиовещание. – Глава 8. В кн.: Радиожурналистика / Под редакцией профессора А.А.Шереля. – М.: Изд-во МГУ, 2000. Электронный ресурс: <http://evartist.narod.ru/text5/53.htm>
6. Радіомовлення і телебачення // Німеччина у фактах. – Франкфурт-на-Майні. – 1996. С.443-448; <http://www.government.de>.

Тема 7

РАДИОМОВЛЕННЯ І ТЕЛЕБАЧЕННЯ ФРАНЦІЇ

План:

1. Законодавча база функціонування радіомовлення і телебачення Франції.
2. Громадсько-правові телерадіоорганізації.
3. Провідні радіостанції і телеканали.
4. Приватне радіомовлення і телебачення.
5. Реалії і перспективи.

Мета лекції: ознайомити студентів з функціонуванням радіо і телеканалів Франції.

Завдання на самостійне опрацювання:

- опрацювати лекційні матеріали та рекомендовану літературу;
- зробити порівняльну характеристику французьких та українських радіостанцій і телеканалів.

Рекомендована література:

1. Golka Bartłomiej. System medialny Francji (Голка Бартоломей. Медійна системи Франції). – Warszawa, 2001. – 190 p.
2. Галушко Р.И. «Массовая культура» и западное телевидение. Ч. I. 1945–1990 гг.
3. Голованов В.Е. Телевидение за рубежом: Глава 4. В кн.: Телевизионная журналистика: Учебник / Ред. коллектив: Г.В.Кузнецов, В.Л.Цвик, А.Я.Юровский. – М.: Изд-во Московского университета «Высшая школа», 2002. Электронный ресурс: <http://evartist.narod.ru/text6/23.htm>.
4. Из истории радио Франции. Материалы по истории радиовещания. Справочный раздел. В кн.: Радиожурналистика / Под редакцией профессора А.А.Шереля. – М.: Изд-во МГУ, 2000. Электронный ресурс: http://evartist.narod.ru/text5/54.htm#з_02.
5. Международное радиовещание. – Глава 8. В кн.: Радиожурналистика / Под редакцией профессора А.А.Шереля. – М.: Изд-во МГУ, 2000. Электронный ресурс: <http://evartist.narod.ru/text5/53.htm>

Тема 8

РАДІОПРОПАГАНДА ЧАСІВ „ХОЛОДНОЇ ВІЙНИ” І СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЙНІ РІЗНОВИДИ

План:

1. Радянська пропаганда.
2. Західна пропаганда.
3. Радіомовлення у країнах „третього” світу.
4. Феномен тоталітарного і авторитарного радіомовлення (Північна Корея, Куба, Білорусь, РФ).

Мета лекції: ознайомити студентів із функціонуванням іномовлення на радіо (західного та радянського) і використанням його з метою політичної пропаганди.

Завдання на самостійне опрацювання:

- опрацювати лекційні матеріали та рекомендовану літературу;
- зробити порівняльну характеристику виступів „ворожих” голосів і сучасних ефірів у країнах авторитарного або тоталітарного політичного устрою (матеріал для аналізу – на вибір).

Рекомендована література:

1. Галушко Р.И. «Массовая культура» и западное телевидение. Ч. I. 1945–1990 гг.
2. Голованов В.Е. Телевидение за рубежом: Глава 4. В кн.: Телевизионная журналистика: Учебник / Ред. коллектив: Г.В.Кузнецов, В.Л.Цвик, А.Я.Юровский. – М.: Изд-во Московского университета «Высшая школа», 2002. Электронный ресурс: <http://evartist.narod.ru/text6/23.htm>.
3. Житарюк Мар’ян. Телебачення як плацдарм селективної комунікативної технології // Медіакритика. – 2011. – 27 жовт. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.mediakrytyka.info/tags/manipulyatsiya>; <http://mgzhyt.blogspot.com/>; <http://mgzhyt.ucoz.ru/>.
4. Лизанчук Василь. Радіожурналістика: засади функціонування: Підручник. – Львів, 2000.
5. Материалы по истории радиовещания. Справочный раздел. В кн.: Радиожурналистика / Под редакцией профессора А.А.Шереля. – М.: Изд-во МГУ, 2000. Электронный ресурс: http://evartist.narod.ru/text5/54.htm#з_02.
6. Панфилов А.Ф. Радиовоина. История и современность. М., 1983.
7. Радио в дни войны. 2-е изд., перераб. и доп. М., 1982.

Тема 9

СУЧАСНІ ЕЛЕКТРОННІ ЗМІ НА ПОСТРАДЯНСЬКОМУ ПРОСТОРИ

План:

1. Радіомовлення в країнах Балтики, Закавказзя і Середньої Азії.
2. Телебачення країн Балтики, Закавказзя і Середньої Азії.

Мета лекції: ознайомити студентів із специфікою і соціально-комунікативними характеристиками електронних ЗМІ країн Балтики, Закавказзя і Середньої Азії.

Завдання на самостійне опрацювання:

- опрацювати лекційні матеріали та рекомендовану літературу;
- з допомогою контент-аналізу здійснити порівняльний аналіз новинних і публіцистичних програм радіо і телебачення Балтики, Закавказзя і Середньої Азії;
- витлумачити зроблене в науковому есе, рефераті, повідомленні на наукову студентську конференцію чи статті до наукового студентського збірника.

Рекомендована література:

1. Галушко Р.И. «Массовая культура» и западное телевидение. – Ч. I. 1945–1990 гг.
2. Житарюк М. Телевізійно-політичний дискурс – нова реальність українських електронних мас-медіа [Електронний ресурс] / Мар'ян Житарюк. – К., 2006. – 13 жовт. – Режим доступу до публікації: http://imi.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=18517.
3. История советской политической цензуры: Документы и комментарии/ Сост. Т.М.Горяева. – М., 1997.
4. Кузнецов Г. Так работают журналисты ТВ. – М., 2000.
5. Лизанчук В. В. Основи радіожурналістики : Підручник. – К. : Знання, 2006. – 628 с.+ компакт-диск. – С. 234-264.
6. Отт У. Вопрос + ответ = интервью. – М., 1991.
7. Очерки по истории российского телевидения. – М., 1999.
8. Руцкая Светлана Сергеевна. Профессиональная карьера тележурналистов: проблемы творческого кризиса (зарубежный и отечественный опыт). Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата филологических наук. – М.: Кафедра зарубежной журналистики и литературы, ф-т журналистики Московского государственного университета имени М.В. Ломоносова. – 2009. – 4 ноября.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ №2

ПРАКТИЧНИЙ КОНЦЕПТ (СТУДЕНТСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ СЕМІНАР)

ЗМІСТ І СТРУКТУРА МОДУЛЯ

На семінарських заняттях передбачається перегляд і прослуховування інформаційних, аналітичних, публіцистичних (авторських) програм (до 30 хвилин) провідних телерадіокомпаній світу з метою подальшого аналізу, засвоєння концепцій, шкіл, світоглядних платформ, ознайомлення з позитивним досвідом і критика невдалих проєктів.

Практичний концепт складатиметься переважно з сучасного матеріалу, який регулярно оновлюватиметься.

Студенти під контролем викладача проаналізують і ряд ключових світових подій в електронних медіа різних країн з погляду правдивості, об'єктивності, неупередженості, доцільності, професійності, майстерності, оперативності, етичності тощо.

Схема семінарського заняття:

А) 3-5 індивідуальних інформаційних теле- і радіоповідомлень (до трьох хвилин кожне) про останні значущі міжнародні події;

Б) аналіз одного-двох концептуальних проблемно-тематичних есе студентів про певну телерадіопрограму, окремого теле- чи радіопубліциста (дозволяється у співавторстві – до трьох авторів) – відповідно до теми заняття.

Студентські роботи виконуються:

а) у вигляді фахових повідомлень (до трьох хвилин – 1,5 друкованої сторінки 35-45 рядків к.14 гарнітури „Таймс Нью Роман”), озвучених в аудиторії і продубльованих на паперових носіях (по два повідомлення кожен – для радіо і телебачення), які зраховуються як рівні частини результату першого змістового модуля;

б) у вигляді аналітичного журналістського есе (обсяг 5-7 друкованих сторінок, з яких на аудиторну презентацію основного змісту – до десяти хвилин), яке оцінюється як підсумок другого змістового модуля.

Рейтингові бали нараховуються також за участь у підсумкових дебатах (дев'ять занять у межах практичного концепту). Детальніше в п.11 – розподіл балів, що присвоюються студентам.

Тема 10

РАДІОПРОПАГАНДА ЧАСІВ “ХОЛОДНОЇ ВІЙНИ” І СЬОГОДЕННЯ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ

План:

1. Політична радіопропаганда.
2. Економічна радіо війна.
3. Радіо інструментарій інформаційних воєн.

Мета семінарського заняття: обговорити винесені у план заняття складні питання на основі студентських доповідей і повідомлень з метою формування у студентів авторської та громадянської позиції.

Завдання на самостійну роботу: опрацювати тези повідомлень семінарського заняття і рекомендовану літературу.

Рекомендована література:

1. Голованов В.Е. Телевидение за рубежом: Глава 4. В кн.: Телевизионная журналистика: Учебник / Ред. коллектив: Г.В.Кузнецов, В.Л.Цвик, А.Я.Юровский. – М.: Изд-во Московского университета «Высшая школа», 2002. Электронный ресурс: <http://evartist.narod.ru/text6/23.htm>.
2. Голядкин Н. Краткий очерк становления и развития отечественного и зарубежного телевидения. М., 1996.
3. История советской политической цензуры: Документы и комментарии/ Сост. Т.М. Горяева. М., 1997.
4. Материалы по истории радиовещания. Справочный раздел. В кн.: Радиожурналистика / Под редакцией профессора А.А.Шереля. – М.: Изд-во МГУ, 2000. Электронный ресурс: http://evartist.narod.ru/text5/54.htm#з_02.
5. Панфилов А.Ф. Радиовоенная. История и современность. М., 1983.
6. Радио в дни войны. 2-е изд., перераб. и доп. М., 1982.

Тема 11

СУЧАСНЕ ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ У США

План

1. Програмно-стильові і жанрові особливості радіомовлення США.
2. Програмно-стильові і жанрові особливості телебачення США.

Мета семінарського заняття: обговорити програмно-стильові і жанрові особливості електронних ЗМІ США на основі студентських доповідей і повідомлень.

Рекомендована література:

1. Голованов В.Е. Телевидение за рубежом: Глава 4. В кн.: Телевизионная журналистика: Учебник / Ред. коллектив: Г.В.Кузнецов, В.Л.Цвик, А.Я.Юровский. – М.: Изд-во Московского университета «Высшая школа», 2002. Электронный ресурс: <http://evartist.narod.ru/text6/23.htm>.
2. Голядкин Н. ТВ-информация в США. М., 1995.
3. Из истории радио США. Материалы по истории радиовещания. Справочный раздел. В кн.: Радиожурналистика / Под редакцией профессора А.А.Шереля. – М.: Изд-во МГУ, 2000. Электронный ресурс: http://evartist.narod.ru/text5/54.htm#з_02.
4. Международное радиовещание. – Глава 8. В кн.: Радиожурналистика / Под редакцией профессора А.А.Шереля. – М.: Изд-во МГУ, 2000. Электронный ресурс: <http://evartist.narod.ru/text5/53.htm>.
5. Оганов Г. ТВ по-американски. М., 1985.

Тема 12

СУЧАСНЕ ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН

План:

1. Програмно-стильові і жанрові особливості радіомовлення західноєвропейських країн.
2. Програмно-стильові і жанрові особливості телебачення західноєвропейських країн.

Мета семінарського заняття: обговорити програмно-стильові і жанрові особливості електронних ЗМІ західноєвропейських країн на основі студентських доповідей і повідомлень.

Рекомендована література:

1. Голованов В.Е. Телевидение за рубежом: Глава 4. В кн.: Телевизионная журналистика: Учебник / Ред. коллектив: Г.В.Кузнецов, В.Л.Цвик, А.Я.Юровский. – М.: Изд-во Московского университета «Высшая школа», 2002. Электронный ресурс: <http://evartist.narod.ru/text6/23.htm>.
2. Материалы по истории радиовещания. Справочный раздел. В кн.: Радиожурналистика / Под редакцией профессора А.А.Шереля. – М.: Изд-во МГУ, 2000. Электронный ресурс: http://evartist.narod.ru/text5/54.htm#з_02.

3. Международное радиовещание. – Глава 8. В кн.: Радиожурналистика / Под редакцией профессора А.А.Шереля. – М.: Изд-во МГУ, 2000. Электронный ресурс: <http://evartist.narod.ru/text5/53.htm>

Тема 13

СУЧАСНЕ ТЕЛЕБАЧЕННЯ І РАДІОМОВЛЕННЯ КРАЇН ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ, АЗІЇ, АФРИКИ, АВСТРАЛІЇ ТА ЯПОНІЇ

План:

1. Програмно-стильові і жанрові особливості радіомовлення країн Латинської Америки, Азії, Африки, Австралії та Японії.
2. Програмно-стильові і жанрові особливості телебачення країн Латинської Америки, Азії, Африки, Австралії та Японії.

Мета семінарського заняття: на основі студентських доповідей і повідомлень обговорити програмно-стильові і жанрові особливості електронних ЗМІ країн Латинської Америки, Азії, Африки, Австралії та Японії.

Рекомендована література:

1. Голованов В.Е. Телевидение за рубежом: Глава 4. В кн.: Телевизионная журналистика: Учебник / Ред. коллектив: Г.В.Кузнецов, В.Л.Цвик, А.Я.Юровский. – М.: Изд-во Московского университета «Высшая школа», 2002. Электронный ресурс: <http://evartist.narod.ru/text6/23.htm>.
2. Из истории радио Австралии. Материалы по истории радиовещания. Справочный раздел. В кн.: Радиожурналистика / Под редакцией профессора А.А.Шереля. – М.: Изд-во МГУ, 2000. Электронный ресурс: http://evartist.narod.ru/text5/54.htm#з_02.
3. Из истории радио Японии. Материалы по истории радиовещания. Справочный раздел. В кн.: Радиожурналистика / Под редакцией профессора А.А.Шереля. – М.: Изд-во МГУ, 2000. Электронный ресурс: http://evartist.narod.ru/text5/54.htm#з_02.
4. Камионко В.Ф. Роботы и самураи. Радио и телевидение в современной Японии. М., 1983.
5. Международное радиовещание. – Глава 8. В кн.: Радиожурналистика / Под редакцией профессора А.А.Шереля. – М.: Изд-во МГУ, 2000. Электронный ресурс: <http://evartist.narod.ru/text5/53.htm>

Тема 14

ВІДОМІ РАДІОПУБЛІЦИСТИ СВІТУ

План:

1. Персональна радіопубліцистика.
2. Творча майстерність (майстер-клас) радіопубліциста.

Мета семінарського заняття: на основі студентських доповідей і повідомлень обговорити особливості творчого зростання і досягнення успіхів у персональній радіопубліцистиці.

Рекомендована література:

1. Материалы по истории радиовещания. Справочный раздел. В кн.: Радиожурналистика / Под редакцией профессора А.А.Шереля. – М.: Изд-во МГУ, 2000. Электронный ресурс: http://evartist.narod.ru/text5/54.htm#з_02.
2. Международное радиовещание. – Глава 8. В кн.: Радиожурналистика / Под редакцией профессора А.А.Шереля. – М.: Изд-во МГУ, 2000. Электронный ресурс: <http://evartist.narod.ru/text5/53.htm>
3. Руцкая Светлана Сергеевна. Профессиональная карьера тележурналистов: проблемы творческого кризиса (зарубежный и отечественный опыт). Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата филологических наук. – М.: Кафедра зарубежной журналистики и литературы, ф-т журналистики Московского государственного университета имени М.В. Ломоносова. – 2009. – 4 ноября.

Тема 15

ВІДОМІ ТЕЛЕВІЗІЙНІ ПУБЛІЦИСТИ СВІТУ

План:

1. Персональна телевізійна публіцистика.
2. Творча майстерність (майстер-клас) телевізійного публіциста.
3. Особливості редакційної групи в реалізації телевізійних програм.

Мета семінарського заняття: на основі студентських доповідей і повідомлень обговорити особливості творчого зростання і досягнення успіхів у персональній телевізійній публіцистиці та значення редакційної групи в реалізації творчого потенціалу телевізійних програм.

Рекомендована література:

1. Борецкий Р. В Бермудском треугольнике ТВ. М., 1999.
2. Вачнадзе Г. Всемирное телевидение. Тбилиси, 1989.
3. Отт У. Вопрос + ответ = интервью. М., 1991.
4. Руцкая Светлана Сергеевна. Профессиональная карьера тележурналистов: проблемы творческого кризиса (зарубежный и отечественный опыт). Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата филологических наук. – М.: Кафедра зарубежной журналистики и литературы, ф-т журналистики Московского государственного университета имени М.В. Ломоносова. – 2009. – 4 ноября.
5. Фэнг И. Теленовости: секреты журналистского мастерства. М., 1993.

Тема 16

СВІТ ЗА ТИЖДЕНЬ. ІНФОРМАЦІЙНІ ДОБІРКИ НА РАДІО ПРО МІЖНАРОДНІ ПОДІЇ

План:

1. Моніторинг повідомлень інформаційних агентств та інформаційних програм на радіо.
2. Підготовка інформаційних добірок про міжнародні події на радіо.

Мета семінарського заняття: проаналізувати студентські інформаційні повідомлення для радіо про міжнародні події за останній тиждень, виходячи із принципів актуальності,

своєчасності, неупередженості, правдивості, збалансованості, дотримання правила „наближення інтересів” та враховуючи фактори інтересу, майстерності, психіко-логічного сприйняття та соціальної дії.

Рекомендована література:

1. Международное радиовещание. – Глава 8. В кн.: Радиожурналистика / Под редакцией профессора А.А.Шереля. – М.: Изд-во МГУ, 2000. Электронный ресурс: <http://evartist.narod.ru/text5/53.htm>.
2. Радиоискусство. Теория и практика. М., 1981. Вып. 1.; М., 1983. Вып. 2.

Тема 17

СВІТ ЗА ТИЖДЕНЬ. ІНФОРМАЦІЙНІ ДОБІРКИ У ТЕЛЕВІЗІЙНИХ НОВИНАХ ПРО МІЖНАРОДНІ ПОДІЇ

План:

1. Моніторинг повідомлень інформаційних агентств та інформаційних програм на телебаченні.
2. Підготовка інформаційних добірок про міжнародні події телевізійних новин.

Мета семінарського заняття: проаналізувати студентські інформаційні повідомлення для новин на телебаченні про міжнародні події за останній тиждень, виходячи із принципів актуальності, своєчасності, неупередженості, правдивості, збалансованості, дотримання правила „наближення інтересів” та враховуючи фактори інтересу, майстерності, психіко-логічного сприйняття та соціальної дії.

Рекомендована література:

1. Отт У. Вопрос + ответ = интервью. М., 1991.
2. Фэнг И. Теленовости: секреты журналистского мастерства. М., 1993.
3. Телевизионная журналистика: Учебник / Ред. коллектив: Г.В.Кузнецов, В.Л.Цвик, А.Я.Юровский. – М.: Изд-во Московского университета «Высшая школа», 2002. Электронный ресурс: <http://evartist.narod.ru/text6/23.htm>.

Тема 18

АНАЛІЗ ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ, СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ ТА ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ

План:

1. Практичні рекомендації для професійного зростання і практичної реалізації на основі курсу.
2. Підбиття підсумків курсу, оголошення рейтингів.

Мета семінарського заняття: дати студентам практичні рекомендації для професійного зростання і практичної реалізації на основі курсу „Радіомовлення і телебачення за кордоном” і підбити підсумки роботи протягом семестру.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	Л	П/С	Лаб.	Інд.	СР	Усього	Л	П	Лаб.	Інд.	СР
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ №1												
ІСТОРИЧНО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ ТА ПРАГМАТИЧНИЙ КОНЦЕПТ												
Тема 1. Специфіка радіомовлення: історія зародження, розвиток і особливості функціонування	5	2				3						
Тема 2. Специфіка телебачення: історія зародження, розвиток і особливості функціонування	5	2				3						
Тема 3. Зародження і розвиток радіомовлення в царській Росії та СРСР	5	2				3						
Тема 4. Зародження і розвиток телебачення в СРСР	5	2				3						
Тема 5. Публіцистична та авторська майстерність на радіо і телебаченні	5	2				3						
Тема 6. Сучасні електронні ЗМІ ФРН	5	2				3						
Тема 7. Радіомовлення і телебачення Франції	5	2				3						
Тема 8. Радіопропаганда часів „холодної війни” і сучасні трансформаційні різновиди	5	2				3						
Тема 9. Сучасні електронні ЗМІ на пострадянському просторі	5	2				3						
Разом у модулі	45	18				27						
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ №2												
ПРАКТИЧНИЙ КОНЦЕПТ (СТУДЕНТСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ СЕМІНАР)												
Тема 10. Радіопропаганда часів “холодної війни” і сьогодення: порівняльний аспект	5		2			3						
Тема 11. Сучасне телебачення і радіомовлення у США	5		2			3						
Тема 12. Сучасне телебачення і радіомовлення західноєвропейських країн	5		2			3						
Тема 13. Сучасне телебачення і радіомовлення країн Латинської Америки, Азії, Африки, Австралії та Японії	5		2			3						
Тема 14. Відомі радіопубліцисти світу	5		2			3						
Тема 15. Відомі телевізійні публіцисти світу	5		2			3						
Тема 16. Світ за тиждень. Інформаційні добірки на радіо про міжнародні події	5		2			3						
Тема 17. Світ за тиждень. Інформаційні добірки у телевізійних новинах про міжнародні події	5		2			3						

Тема 18. Аналіз практичної роботи, семінарських занять та підбиття підсумків	5		2			3							
Разом у модулі	45		18			27							
Усього годин	90	18	18			54							
Назви змістових модулів, тем	Кількість годин												
	Денна форма						Заочна форма						
	Усього	Л	П/С	Лаб.	Інд.	СР	Усього	Л	П	Лаб.	Інд.	СР	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денне	Заочне
1	Тема 1. Специфіка радіомовлення: історія зародження, розвиток і особливості функціонування	2	
2	Тема 2. Специфіка телебачення: історія зародження, розвиток і особливості функціонування	2	
3	Тема 3. Зародження і розвиток радіомовлення в царській Росії та СРСР	2	
4	Тема 4. Зародження і розвиток телебачення в СРСР	2	
5	Тема 5. Публіцистична та авторська майстерність на радіо і телебаченні	2	
6	Тема 6. Сучасні електронні ЗМІ ФРН	2	
7	Тема 7. Радіомовлення і телебачення Франції	2	
8	Тема 8. Радіопропаганда часів „холодної війни” і сучасні трансформаційні різновиди	2	
	Тема 9. Сучасні електронні ЗМІ на пострадянському просторі	2	
	Разом	18	

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денне	Заочне
1	Тема 10. Радіопропаганда часів “холодної війни” і сьогодення: порівняльний аспект	0,5	
2	Тема 11. Сучасне телебачення і радіомовлення у США	0,5	
3	Тема 12. Сучасне телебачення і радіомовлення західноєвропейських країн	1	
4	Тема 13. Сучасне телебачення і радіомовлення країн Латинської Америки, Азії, Африки, Австралії та Японії	1	
5	Тема 14. Відомі радіопубліцисти світу	1	
6	Тема 15. Відомі телевізійні публіцисти світу	1	
7	Тема 16. Світ за тиждень. Інформаційні добірки на радіо про міжнародні події	2	
8	Тема 17. Світ за тиждень. Інформаційні добірки у телевізійних новинах про міжнародні події	2	
9	Тема 18. Аналіз практичної роботи, семінарських занять та підбиття підсумків	2	
	Разом	11	0

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин

Лабораторні заняття не передбачено навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денне	Заочне
1	Тема 1. Специфіка радіомовлення: історія зародження, розвиток і особливості функціонування	3	
2	Тема 2. Специфіка телебачення: історія зародження, розвиток і особливості функціонування	3	
3	Тема 3. Зародження і розвиток радіомовлення в царській Росії та СРСР	3	
4	Тема 4. Зародження і розвиток телебачення в СРСР	3	
5	Тема 5. Публіцистична та авторська майстерність на радіо і телебаченні	3	
6	Тема 6. Сучасні електронні ЗМІ ФРН	3	
7	Тема 7. Радіомовлення і телебачення Франції	3	
8	Тема 8. Радіопропаганда часів „холодної війни” і сучасні трансформаційні різновиди	3	
9	Тема 9. Сучасні електронні ЗМІ на пострадянському просторі	3	
10	Тема 10. Радіопропаганда часів “холодної війни” і сьогодення: порівняльний аспект	3	
11	Тема 11. Сучасне телебачення і радіомовлення у США	3	
12	Тема 12. Сучасне телебачення і радіомовлення західноєвропейських країн	3	
13	Тема 13. Сучасне телебачення і радіомовлення країн Латинської Америки, Азії, Африки, Австралії та Японії	3	
14	Тема 14. Відомі радіопубліцисти світу	3	
15	Тема 15. Відомі телевізійні публіцисти світу	3	
16	Тема 16. Світ за тиждень. Інформаційні добірки на радіо про міжнародні події	3	
17	Тема 17. Світ за тиждень. Інформаційні добірки у телевізійних новинах про міжнародні події	3	
18	Тема 18. Аналіз практичної роботи, семінарських занять та підбиття підсумків	3	
	Разом	54	

9. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

ІНДЗ студенти виконують відповідно до програми курсу у третьому змістовому модулі. ІНДЗ узгоджено із планом самостійної роботи і передбачає конспектування рекомендованої літератури, вивчення провідних теле- і радіопрограм, лекційного матеріалу і ведення досьє, підготовку інформаційних повідомлень та проблемного есе.

Виконання ІНДЗ дозволить кожному студентові перевірити свої здібності і вміння на практиці, а також дає можливість поглиблювати набуті знання і навички – виконувати бакалаврські, дипломні та магістерські дослідні роботи, брати участь у студентських наукових конференціях.

ІНДЗ також поширюються на студентів, які навчаються за індивідуальним графіком (відповідно до рішень ученої ради факультету), розробленого викладачем, а також на студентів екстернату. Кількість годин на ІНДЗ корелюється індивідуальним графіком, потребою надання і одержання консультацій (у т.ч. і під час написання магістерських робіт), обговорення тез доповідей на студентські наукові конференції чи статей до студентських наукових збірників.

ТЕМАТИКА
ІЗ КУРСУ „РАДІОМОВЛЕННЯ І ТЕЛЕБАЧЕННЯ ЗА КОРДОНОМ”
ДЛЯ ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ
У ВИГЛЯДІ НАУКОВИХ ЕСЕ, РЕФЕРАТІВ, СТАТЕЙ,
ВИСТУПІВ НА КОНФЕРЕНЦІЯХ,
А ТАКОЖ ЯК ПРИВІД ДЛЯ НАПИСАННЯ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ:

1. Структура управління електронними ЗМІ ФРН.
2. Структура управління електронними ЗМІ Франції.
3. Структура управління електронними ЗМІ Великобританії.
4. Структура управління електронними ЗМІ США.
5. Структура управління електронними ЗМІ Росії.
6. Громадське телерадіомовлення Німеччини.
7. Громадське телерадіомовлення Великобританії.
8. Громадське телерадіомовлення країн Західної Європи.
9. Земельні телерадіоорганізації (ФРН).
10. Комерційні теле- і радіорганізації Німеччини.
11. Комерційні теле- і радіорганізації Франції.
12. Комерційні теле- і радіорганізації Англії.
13. Комерційні теле- і радіорганізації США.
14. Комерційні теле- і радіорганізації Росії.
15. Винаходи і конкуренція на зорі радіомовлення: Гульєльмо Марконі та Олександр Попов.
16. Особливості американського радіомовлення.
17. Радіомовлення європейських країн до і після 70-х років ХХ ст.
18. Конкурентний тандем Сі-Бі-Ес – Ен-Бі-Сі та Сі-Ен-Ен.
19. Структура, особливості і значення Бі-Бі-Сі у розвитку громадського мовлення у світі.
20. Світова кіновідеодокументалістика.
21. Спільне в організації радіомовлення у СРСР, Німеччині та Італії першої половини ХХ ст.
22. Специфіка радіопропаганди періоду Другої світової війни.
23. Особливості та специфіка роботи радіо періоду „холодної війни”.
24. Значення „Голосу Америки”, „Радіо Свобода”, „Вільної Європи” та „Німецької хвилі” у ХХ ст.
25. Зародження і розвиток радіомовлення у країнах „третього світу” у ХХ ст.
26. Зародження і розвиток телебачення у країнах „третього світу” у ХХ ст.
27. Радіомовлення СРСР та РФ: особливості, специфіка, порівняння.
28. Телебачення СРСР та РФ: особливості, специфіка, порівняння.
29. Міжнародна організація радіомовлення і телебачення (Брюссель) та “Європейський союз радіомовлення” (Женева): проблеми і завдання.
30. Структура центрального радіомовлення (СРСР).
31. Структура центрального телемовлення (СРСР).
32. Верстка сучасних провідних телеканалів.

33. Плагіат і програми-клони – глобальна проблема телебачення.
34. Радіожанри.
35. Телевізійні жанри.
36. Фантастичний роман Альберта Робіда “Двадцять століття” в історії телебачення.
37. Б.Грабовський, Б.Розінг, Франсуорт і Зворикін. Роль кожного у створенні телебачення.
38. Концепція-утопія „велике село” і її реалізація у глобальному світі.
39. Кабельне телебачення: зародження, розвиток, особливості функціонування.
40. Супутникове телебачення: зародження, розвиток, особливості функціонування.
41. Вуличне телебачення: зародження, розвиток, особливості функціонування.
42. Цифрове телебачення: зародження, розвиток, особливості функціонування.
43. Знакові телепостаті: легендарні або сучасні (на вибір).
44. Знакові радіопостаті: легендарні або сучасні (на вибір).
45. Як ви розумієте поняття „реальність”, „телереальність”, „віртуальна реальність”?
Наведіть приклади.
46. Поясніть поняття „подія”, „подія на телебаченні” і „псевдоподія”. Наведіть приклади.
47. Верстка ЦТ-1 (СРСР) та „ГРТ” (РФ).
48. Універсалізація професії тележурналіста (досвід Швеції).
49. Верстка сучасних інформаційних програм телебачення: проблеми глобальних викликів.
50. Провідні телерадіокомпанії світу. Аргументуйте свій вибір.

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Викладання передбачає роботу в межах кредитно-модульного принципу (усього два змістові модулі, 2,5 кредити) відповідно до навчального плану.

Оснoву для заліку (за змістовими модулями №1 і №2) становить опрацювання завдань, визначених на самостійне опрацювання, і зміст творчі журналістські роботи (інформаційні повідомлення та аналітичне есе) – як види контрольних робіт, розроблені з метою закріплення теоретичного матеріалу, викладеного на лекціях і опрацьованих на практичних та семінарських заняттях, на сторінках навчального сайту дисципліни „Радіомовлення і телебачення за кордоном” (<http://radiotv-lnu.at.ua/>), а також опрацювання рекомендованої літератури та сучасних журналістських текстів і телерадіопрограм.

Написання, презентація і обговорення аналітичного матеріалу на задану тему (змістовий модуль №3) дає можливість оцінити результати роботи в семестрі, ефективність засвоєння теоретичного матеріалу і вміння використовувати його у практичній роботі.

11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЮТЬСЯ СТУДЕНТАМ

Студент може отримати максимально 100 балів за таким принциповим розподілом:

- **20 балів** за першу контрольну модульну роботу (інформаційні повідомлення);
- **40 балів** – за другу контрольну модульну роботу (комплексну самостійну – аналітичне есе);
- **27 балів** – за участь у дебатах, фахово поставлені питання, зроблені коментарі, доповнення і повідомлення на практичних і семінарських заняттях: по 3 бали на кожному з дев’яти занять;
- **9 балів** – за виконання завдань на самостійне опрацювання, підготовку до практичних і семінарських занять, участь на цих заняттях (на основі конспектів та підтверджень виконаної роботи з допомогою інших матеріальних носіїв);
- **4 бали** – за відвідування лекцій.

Поточне тестування та самостійна робота																		Сума
Змістовий модуль №1									Змістовий модуль № 2									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	100
3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,8	4	7	7	7	7	7	7	7	8	10	

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів

12. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: ВИШУ, НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка в балах	За національною шкалою		
		Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік	
A	90 – 100	5	Відмінно	
B	81-89	4	Дуже добре	
C	71-80		Добре	
D	61-70	3	Задовільно	
E	51-60		Достатньо	
		Зараховано		

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- Житарюк М.Г. Радіомовлення і телебачення за кордоном. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни для студентів за напрямом підготовки 6.030301 “Журналістика”: Львів, 2011.
- Радіомовлення і телебачення за кордоном: навчальний сайт. Режим доступу: <http://radiotv-lnu.at.ua/>.
- Житарюк М.Г. Радіомовлення і телебачення за кордоном. Навчально-методичний посібник з навчальної дисципліни для студентів за напрямом підготовки 6.030301 “Журналістика” факультету журналістики Львівського національного університету імені Івана Франка / укладач: д. н. із соц. комун., проф. Мар’ян Георгійович Житарюк. – Львів, 2012. – 28 с.
- Панфилов А.Ф. Теория и практика радиожурналистики. (Международное радиовещание): Учебн.-метод. пособие. – М., 1981.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА І ДЖЕРЕЛА

ОСНОВНА РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Про захист інформації в автоматизованих системах. Закон України // Україна: Інформація і свобода слова. – К.: Молодь, 1997. – С. 310-317.

Про інформацію. Закон України // Україна: Інформація і свобода слова. – К.: Молодь, 1997. – С. 58-78.

Про науково-технічну інформацію. Закон України // Україна: Інформація і свобода слова. – К.: Молодь, 1997. – С. 296-309.

Про рекламу. Закон України// Україна: Інформація і свобода слова. – К.: Молодь, 1997. – С. 153-167.

Про телебачення і радіомовлення. Закон України // Україна: Інформація і свобода слова. – К.: Молодь, 1997. – С. 111-139.

Багиров Э. Г., Борецкий Р. А., Юровский А. Я. Основы телевизионной журналистики. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1987. – 240 с.

Бараневич Ю.Д. Жанры радиовещания. – К.– Одесса, 1978.

Бахтин М. Проблема речевых жанров / Эстетика словесного творчества. – М., 1979.

Беляев С., Корибицын В. Радиостанции России. Государственное и независимое вещание. – М., 1995.

Богданов Н.Г., Вяземский Б.А. Радиовещание // Справочник журналиста. – Ленинград, 1971. – С.146-170.

Богданов Н.Г., Вяземский Б.А. Телевидение // Справочник журналиста. – Ленинград, 1971. – С.171-188.

Бойд Ендрю. Ефірна журналістика. Технології виробництва ефірних новин (Пер. з англ. О. О. Колот, ред. перекл. А. В. Куликов. – П'яте вид. – К., 2007. – 429 с.

Буданцев Ю. П. Тележурналистика: тексты лекций. – М.: Знание, 1978. – 56 с.

Васильева Т. В. Публицистические жанры радиожурналистики. – М., 1992.

Вачнадзе Г. А. Всемирное телевидение: новые средства информации – их аудитория, техника, бизнес, политика. – Тбилиси: Ганатлеба, 1989. – 672 с.

Веклик Михайло. Золотий мас-медіум Європи: штрихи до історії розвитку радіомовлення на УКХ // Телерадіокур'єр. – 1999. - № 1 (10). – С.61-66.

Галушко Р.И. «Массовая культура» и западное телевидение. – Ч. I. 1945–1990 гг.

Глейзер М.С. Радио и телевидение в СССР. Даты и факты. (1917–1986). – М., 1989.

Голованов В.Е. Телевидение за рубежом: Глава 4. В кн.: Телевизионная журналистика: Учебник / Ред. коллектив: Г.В.Кузнецов, В.Л.Цвик, А.Я.Юровский. – М.: Изд-во Московского университета «Высшая школа», 2002. Электронный ресурс: <http://evartist.narod.ru/text6/23.htm>.

Голядкин Н. Краткий очерк становления и развития отечественного и зарубежного телевидения. – М., 1996.

Голядкин Н. ТВ-информация в США. – М., 1995.

Горяева Т.М. Радио России. – М., 2000.

Гуревич П.С., Ружников В.Н. Советское радиовещание. Страницы истории. – М., 1976.

Диктор у мікрофона/ Сост. Б.И. Сударов. – М., 1983.

Дмитровський З. Е. Словник телевізійних термінів і понять. – Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 2001. – 44 с.

Зайцева А. О некоторых аспектах функции ведущего на телевидении // Вопросы киноискусства. Вып. 16. – М.: Наука, 1975. – С. 215-244.

Зарва М.В. Слово в эфире. 2-е изд. – М., 1977.

Засоби масової інформації і громадська думка // Німеччина у фактах. – Франкфурт-на-Майні. – 1996. – С.435-438.

Засурский Я. Медиатекст в контексте конвергенции // Вестник Московского университета. Сер. : Журналистика. – 2005. – №2.

Из истории радио Австралии. Материалы по истории радиовещания. Справочный раздел. В кн.: Радиожурналистика / Под редакцией профессора А.А.Шереля. – М.: Изд-во МГУ, 2000. Электронный ресурс: http://evartist.narod.ru/text5/54.htm#з_02.

Из истории радио Германии. Материалы по истории радиовещания. Справочный раздел. В кн.: Радиожурналистика / Под редакцией профессора А.А.Шереля. – М.: Изд-во МГУ, 2000. Электронный ресурс: http://evartist.narod.ru/text5/54.htm#з_02.

Из истории радио США. Материалы по истории радиовещания. Справочный раздел. В кн.: Радиожурналистика / Под редакцией профессора А.А.Шереля. – М.: Изд-во МГУ, 2000. Электронный ресурс: http://evartist.narod.ru/text5/54.htm#з_02.

Из истории радио Франции. Материалы по истории радиовещания. Справочный раздел. В кн.: Радиожурналистика / Под редакцией профессора А.А.Шереля. – М.: Изд-во МГУ, 2000. Электронный ресурс: http://evartist.narod.ru/text5/54.htm#з_02.

Из истории радио Японии. Материалы по истории радиовещания. Справочный раздел. В кн.: Радиожурналистика / Под редакцией профессора А.А.Шереля. – М.: Изд-во МГУ, 2000. Электронный ресурс: http://evartist.narod.ru/text5/54.htm#з_02.

Искусство разговаривать и получать информацию: Хрестоматия. – М.: Высш. шк., 1993. – 245 с.

Камионко В.Ф. Роботы и самураи. Радио и телевидение в современной Японии. – М., 1983.

Лизанчук В. В. Основы радіожурналістики : Підручник. – К. : Знання, 2006. – 628 с.+ компакт-диск. – С. 234-264.

Материалы по истории радиовещания. Справочный раздел. В кн.: Радиожурналистика / Под редакцией профессора А.А.Шереля. – М.: Изд-во МГУ, 2000. Электронный ресурс: http://evartist.narod.ru/text5/54.htm#з_02.

Международное радиовещание. – Глава 8. В кн.: Радиожурналистика / Под редакцией профессора А.А.Шереля. – М.: Изд-во МГУ, 2000. Электронный ресурс: <http://evartist.narod.ru/text5/53.htm>.

Миронченко В. Я. Основы інформаційного радіомовлення : Підручник. – К. : ІЗМН, 1996. – 440 с.

Оганов Г. ТВ по-американски. – М., 1985.

Основные понятия теории журналистики. – М., 1993.

Отт У. Вопрос + ответ = интервью. – М., 1991.

Отт У. Телевизионное знакомство. – М.: Искусство, 1992. – 252 с.

Очерки по истории российского телевидения. – М., 1999.

Палладин П.А., Зегер М.Г., Вьюник А.А. Ленинградское радио: от блокады До «оттепели». – М., 1991.

Панфилов А.Ф. Радиовойна. История и современность. – М., 1983.

Пока микрофон не включен... Из опыта немецких радиожурналистов. – М., 1991.

Радио в дни войны. 2-е изд., перераб. и доп. – М., 1982.

Радиоискусство. Проблемы истории и теории. 1922 – 1941. – М., 1993.

Радиоискусство. Теория и практика. Вып. 1. – М., 1981; Вып. 2, 1983. Реферативный сборник статей «Радиожурналистика» (по немецким источникам). – М., 1990.

Радіомовлення і телебачення // Німеччина у фактах. – Франкфурт-на-Майні. – 1996. С.443-448; <http://www.government.de>.

Роберте Джо. Ток-радио завоевывает аудиторию. Телевидение и радиовещание за рубежом. – М., 1994.

Ружников В.Н. Так начиналось. Историко-теоретический очерк советского радиовещания. 1917 – 1928. – М., 1987.

Руцкая Светлана Сергеевна. Профессиональная карьера тележурналистов: проблемы творческого кризиса (зарубежный и отечественный опыт). Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата филологических наук. – М.: Кафедра зарубежной журналистики и литературы, ф-т журналистики Московского государственного университета имени М.В. Ломоносова. – 2009. – 4 ноября.

Сарторі Карло. Око світу – телебачення // Від кременя до кремнію / За ред. Джованні Джованніні. – Торіно, 1984. – С.128-147.

Сарторі Карло. Роль радіо // Від кременя до кремнію / За ред. Джованні Джованніні. – Торіно, 1984. – С.108-125.

Соссюр Ф. Телевизионная речь. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1962. – 151 с.

- Стівенс М. Виробництво новин: телебачення, радіо, інтернет / Пер. з англ. Н. Єгоровець. – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2008. – 407 с.
- Телевидение и радиовещание за рубежом. Вып. 1–9. – М., 1990–1994.
- Телевизионная журналистика: Учебник / Ред. коллектив: Г.В.Кузнецов, В.Л.Цвик, А.Я.Юровский. – М.: Изд-во Московского университета «Высшая школа», 2002.
- Електронний ресурс: <http://evartist.narod.ru/text6/23.htm>.
- Шаповал Ю. Г. Телевізійна журналістика: навч. посіб./ Ю.Г.Шаповал. – Рівне, 2008.
- Шаповал Ю. Г. Телевізійна публіцистика: методологія, методи, майстерність. – Л.: Вид-во Львів. ун-ту, 2002. – 232 с.
- Яковець А.В. Телевізійна журналістика: теорія і практика: Підручник – К.: Вид. дім „Києво-Могилянська академія”, 2007. – 240 с.
- Ярошенко В.Н. Информационные жанры радиожурналистики. 2-е изд., М., 1976.
- Golka Bartłomiej. System medialny Francji (Голка Бартоломей. Медійна системи Франції). – Warszawa, 2001. – 190 р.

ДОДАТКОВА РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

- Багиров Э. Г. Очерки теории телевидения. – М.: Искусство, 1978. – 151 с.
- Багмут А.Й., Бровенко Т.О., Борисюк І.В., Олійник Г.Т. Інтонаційна виразність звукового мовлення, засоби масової інформації. – К., 1994.
- Барабаш Н.С., Дебабова А.Л. и др. Отечественное радиовещание на современном этапе: Сб. ст. – М., 1998.
- Барманкулов М. К. Журналистика для всех: общность и специфика жанров печати, ТВ и радиовещания. – Алма-Ата: Казахстан, 1979. – 320 с.
- Беркли-Ален Маделин. Забытое искусство слушать. Перевод с английского. – С.-Пб., 1997.
- Бернштейн С.Я.. Язык радио. – М., 1977.
- Борецкий Р. В Бермудском треугольнике ТВ. – М., 1999.
- Бугрим В. В., Машенко І. Г. Телебачення прямого ефіру: Навч. посіб. – К.: Либідь, 1991. – 200 с.
- Буяльський Б.А. Поезія усного слова. – К., 1990.
- Вакуров В.Н. О языке радио- и телепередач. – М., 1960.
- Вильчек В. – М. Под знаком ТВ. – М.: Искусство, 1987. – 240 с.
- Вильчек В. – М., Воронцов Ю. В. Телевидение и художественная культура. – М.: Искусство, 1977. – 234 с.
- Витрихівський М. У науку - з любов'ю. До України: Світова наук. громадськість відзначає 100-річчя з дня народж. відомого укр. фізика // Україна молода. – 2000. – 7 верес. – С.10.
- Власть и художественная интеллигенция: документы ЦК РКП(б)–ВКП(б), ВЧК–ОПТУ–НКВД о культурной политике. 1917–1953/ Под. ред. А.Н. Яковлева. – М., 1999.
- Ворошилов В. Журналистика: Учебник. – СПб.: Изд-во В. А. Михайлова, 1998. – 336 с.
- Галушко Р. И. Экранное телевидение и “массовая культура”. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1991. – 215 с.
- Гоян В.В. Інформаційна телевізійна програма: типологічна характеристика, параметри діяльності журналіста: Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата філологічних наук. Спеціальність: 10.01.08 – журналістика. – К.: КНУ, 1999.
- Гоян О. Основи радіожурналістики і радіоменеджменту: Підруч. – 2-ге вид., допов. – К.: Веселка. – 2004. – 245 с.
- Гоян О. Радіостанція як ділове підприємство. – К., 2001.
- Гоян О., Гоян В. Формати радіостанцій. Організація бізнес-плану ефірної діяльності // Вісник Київ. ун-ту. Сер. Журналістика. – К., 1996 – Вип. 3 – С. 137-148.

- Гуревич П. С. Приключения имиджа: типология телевизионного образа и параметры его восприятия. – М.: Искусство, 1991. – 221 с.
- Дмитровський З. Є. Вербально-візуальні особливості телепубліцистики. – Львів, 2005. – 36 с.
- Дмитровський З. Є. Телебачення у дзеркалі преси (на матеріалах українських газет кінця ХХ-початку ХХІ ст.): Монографія. – Львів: ПАІС, 2007. – 220 с.
- Дмитровський З. Є. Телевізійна журналістика : Навч. посіб. – Вид. 3-тє, доповн. – Львів: ПАІС. – 224 с.
- Дмитровський З. Є. Телевізійна інформація: теорія і практика : Навч. посібник. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2002. – 128 с.
- Довгий Я. Олександр Смакула: повернення на рідну землю // Світ фізики. – 2000. – № 3. – С. 22-23.
- Дугин Е.Я. Информационно-публицистические передачи телевидения и пути повышения их эффективности. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1986. – 207 с.
- Житарюк Мар'ян. Телебачення як плацдарм селективної комунікативної технології // Медіакритика. – 2011. – 27 жовт. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://www.mediakrytyka.info/tags/manipulyatsiya>; <http://mgzhyt.blogspot.com/>; <http://mgzhyt.ucoz.ru/>.
- Житарюк М. Суспільне мовлення України: морально, чесно, компетентно? [Електронний ресурс] / Мар'ян Житарюк. – К., 2005. – 20 жовт. – Режим доступу до публікації: http://imi.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=18282.
- Житарюк М. Телевізійно-політичний дискурс – нова реалія українських електронних мас-медіа [Електронний ресурс] / Мар'ян Житарюк. – К., 2006. – 13 жовт. – Режим доступу до публікації: http://imi.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=18517.
- Житарюк М. ТРК «Україна» – канал масової маніпуляції? / Мар'ян Житарюк // Медіакритика. – Львів, 2005 – Ч.8. – С. 30-34.
- Житарюк М. Шоуманія і свобода безвідповідальності [Електронний ресурс] / Мар'ян Житарюк. – К., 2005. – 12 груд. – Режим доступу до публікації: http://imi.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=18321.
- Єлісєнко Ю. Логічні паузи в тексті та мовленні // Стил ь і текст. – К., 2000 – Вип. 1 – С. 181-184.
- Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. – 3-тє вид. – Львів: ПАІС, 2008. – 276 с.
- История советской политической цензуры: Документы и комментарии/ Сост. Т.М. Горяева. – М., 1997.
- История советской радиожурналистики: Документы. Тексты. Воспоминания. 1917-1945. – М., 1991.
- Канюка М. С, Ілляшенко В. В. Тележурналістика: телевізійний фільм: Навч. посіб. – К.: Вид-во Київ. ун-ту, 1987. – 110 с.
- Капська А.Й. Виразне читання: Практичні і лабораторні заняття. – К., 1990.
- Карнеги Д. Как приобретать друзей и оказывать влияние на людей / Пер. с англ. Ф.Красивина. – К.: Наук. думка, 1989. – 224 с.
- Качкан В.А., Лизанчук В.В. Особливості підготовки матеріалів для радіо і телебачення: Навчальний посібник. – Львів, 1987.
- Кияк Б. Смакулова гора // Світ фізики. – 2000. – № 1. – С. 20-22.
- Кібл Ричард. Журналістська етика / Пер. з англ. Д. І. Смоляк. – К., 2007. – 188 с.
- Кобинець В. Візуально-вербальний контекст телеінформації: до постановки питання // Вісн. Київ. ун-ту. Сер. Журналістика. – 1995. Вип. 2. – С. 106-117.
- Козирський В. Батько сучасної оптики та космічних технологій / В. Козирський, В. Шендеровський // Вечір. Київ. – 1999. – 14 жовт. – С. 6.
- Козирський В. Олександр Смакула - автор відкриття століття: (до 100-річчя від дня народж.) / В. Козирський, В. Шендеровський // Фізика. – 2000. – № 26. – С. 5, 8.

- Кузнецов Г. Так работают журналисты ТВ. – М., 2000.
- Кузнецова Т. В. Аксіологічні моделі мас-медійної інформації : монографія. – Суми : Університетська книга, 2010. – 304 с.
- Лизанчук Василь. Радіожурналістика: засади функціонування: Підручник. – Львів, 2000.
- Лубкович І. – М. Соціологія і журналістика: Підручник. – Л.: ПАІС, 2005. – 174 с.
- Любосветов Д.И. По законам эфира: О специфике творчества радиожурналиста. – М., 1979.
- Любосветов Д.И. Радиожурналист и процесс общения: Мастерство журналиста. – М., 1977.
- Ляшенко М.К. Радио без тайн: Рассказ неизвестного диктора. – М., 1991.
- Мащенко І. Г. Глобальне телебачення. – К.: Либідь, 1992. – 232 с.
- Мащенко І. Г. Лики і лиця телерадіопростору. – К.: „Українська Медіа Спілка”, 2003. – 400 с.
- Мащенко Іван. Є у телебачення початок... Роздуми ровесника українського ТВ // Телерадіокур'єр. – 1999. – № 1 (10). – С.37-42.
- Методологические проблемы изучения телевидения и радиовещания. – М., 1981.
- Методы изучения аудитории английского радио и телевидения / Ред. Ф.М. Бурлацкий. – М., 1969.
- Микитенко А.М. Основи радіожурналістики: Методичні матеріали для студентів заочного та дистанційного навчання зі спеціальності «Журналістика». – Харків, 2003. – 23 с.
- Минаева С.А. Полемика – диспут – дискуссия. – М., 1990.
- Миронченко В.Я. Діалогічні жанри радіомовлення. – К., 1978.
- Миронченко В.Я. Новини в ефірі. Теорія і технологія коротких повідомлень. – К., 1973.
- Митрофанов Алексей. Полный кризис политического жанра // Независимая газета. – 2003. – 4 апреля. Режим доступа: http://ng.ru/tv/2003-04-04/17_mitrofanov.html.
- Михайлин І. Л. Журналістика як всесвіт : Вибрані медіадослідження. – Х. : Прапор, 2008. – С. 17-154.
- Михайлин І.Л. Основи журналістики. – К., 2002.
- Мошков К. Радиовещание для начинающих. Методическое пособие. – М., 1997.
- Музыря А.А. В эфире радиостанция «Юность». – М., 1979.
- Муратов С. А. Встречная исповедь: размышления о культуре телевизионного диалога. – М.: Знание, 1988. – 60 с.
- Муратов С. А. Диалог: телевизионное общение: в кадре и за кадром. – М.: Искусство, 1983. – 159 с.
- Муратов С., Фере Г. Люди, которые входят без стука. – М., 1971.
- Ненаишвили М. Телевизионная новелла. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1988. – 120 с.
- Нечай О. Ф. Ракурсы: о телевизионной коммуникации и эстетике. – М.: Искусство, 1990. – 119 с.
- Олейник М.К. Радиопублицистика: Проблемы теории и мастерства. – К., 1978.
- Омельяненко Ю.І. Телерадіомовлення України: Шляхи становлення і розвитку. – К., 1997.
- Опыт изучения тележурналистики и общественного мнения. – Таллин: Периодика, 1987. – 223 с.
- Павлова Л. Спор. Дискуссия. Полемика. – М., 1991.
- Панфилов А.Ф. Теория и практика радиожурналистики. (Международное радиовещание): Учебн.-метод. пособие. – М., 1981.
- Парфенов Л. Г., Чекалова Е. Л. Нам возвращают наш портрет: заметки телевидение. – М.: Искусство, 1990. – 206 с.
- Поварнин С.Н. Спор. О теории и практике спора. – СПб., 1996.
- Пономарів О. Культура слова. Мовностилістичні поради. – К., 2001.

- Потятиник Б. В. Медіа: ключі до розуміння. Серія: Медіакритика. – Львів: ПАІС, 2004. – 312 с.
- Радкевич Е.Г. Молодежная радиопрограмма. Становление. Функции. Форма. – Минск, 1979.
- Разлогов К. Э. Искусство экрана: проблемы выразительности. – М.: Искусство, 1982. – 158 с.
- Рендол Девід. Універсальний журналіст / Пер. з англ. – М. Марченко, літ. ред. І. Огієнко. – К., 2007. – 150 с.
- Рене Дж. Каптон. Настанови журналістам. – К.: Видавничий дім „Києво-Могилянська академія”, 2005. – 158 с.
- Саптак В. С. Телевидение и мы: 4 беседы. 3-е изд. – М.: Искусство, 1988. – 167 с.
- Саруханов В. А. Были и сказки телевидения. – Минск: Наука и техника, 1990. – 128 с.
- Светлана С. В. Телевизионная речь: функции и структура. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1976. – 151 с.
- Сербенська О. А. Бабенко В. В. Основи телетворчості: Практикум. – Львів: ПАІС, 2007. – 112 с.
- Скачко М. Розвиток радіо і телебачення на Україні // Українська радянська культура: 36 статей. – К., 1980. – С. 241-264.
- Скуленко М. І. Психологія пропаганди: Монографія. – Запоріжжя: КПУ, 2009. – 180 с.
- Сметанина С. Медиа-текст в системе культуры (динамические процессы в языке и стиле журналистики конца XX века). – СПб., 2002.
- Солнцева Алена. Михаил Швыдкой: «На телевидении должны произойти какие-то перемены, я это нутром чувствую». Интервью. // Время новостей. – 2004. – № 103, 17 июня. Режим доступа: <http://www.vremya.ru/2004/103/13/100776.html>
- Сопер П. Основы искусства речи. – М.: Прогресс, 1992. – 416 с.
- Телевидение вчера, сегодня, завтра. Вып. 1–9. – М., 1981–1989.
- Телевізійна й радіожурналістика: Збірник науково-методичних праць. – Львів: ЛНУ. – 1997-2012.
- Томан Іржі. Мистецтво говорити. – К., 1982. – 262с.
- Тхагушев И.Н. Современное радиовещание в системе средств массовой информации // Система средств массовой информации России. – М., 1997. – С. 146-152.
- Фихтелиус Эрик. Десять заповедей журналистики / Перевод со шведского Вероники Менжун. – М., 1999.
- Фэнг И. Теленовости: секреты журналистского мастерства. – М., 1993.
- Хоменко І. Оригінальна радіопрограма: Навч. посіб. / За ред. В. Я. Миронченка. – К., 2002.
- Цвик В. Телевидение, системные характеристики. – М., 1998.
- Чічановський А. А., Старіш О. Г. Інформаційні процеси в структурі світових комунікаційних систем: Підручник. – К.: Грамота, 2010. – 568 с.
- Шаповал Ю. Г. Асоціативність образу в телевізійному фільмі // Журналістика: преса, телебачення, радіо. Вип. 16. – К.: Вид-во Київ. унту, 1984. – С. 130-136.
- Шаповал Ю. Г. Зображальні засоби тележурналістики: Навч. посіб. – Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 1986. – 54 с.
- Шаповал Ю. Г. Зображення і слово на телевізійному екрані // Журналістика: преса, телебачення, радіо. – Вип. 18. – К.: Вид-во Київ. ун-ту, 1986. – 54 с.
- Шаповал Ю. Г. Изобразительная журналистика. – Львов: Вища школа, 1988. – 176 с.
- Шаповал Ю. Г. Личностные методы повышения эффективности средств массовой информации. – К.: УМК ВО, 1989. – 64 с.
- Шаповал Ю. Г. Методологічні проблеми аудіовізуальності телевізійної публіцистики // Телевізійна радіожурналістика. – Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 1999. – С. 123-128.
- Шаповал Ю. Г. Поетика телевізійної журналістики. – Костопіль: РВП “Роса”, 2003. – 204 с.

- Шаповал Ю. Г. Творчі методи телевізійного нарису // Збірник праць української преси. Вип. 4. – Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 2001. – С. 274-283.
- Шаповал Ю. Г. Телевізійна пропаганда: ефективність зображення і слова // Журналістика: преса, телебачення, радіо. – Вип. 20. – К.: Вид-во Київ. ун-ту, 1988. – С. 119-123.
- Шаповал Ю. Г. Телевізійний репортаж як жанр і метод документування подій суспільного життя // Телевізійна радіожурналістика. – Вип. 3. – Львів: Вид-во Львів. ун-ту, 2000. – С. 311-327.
- Шаповал Ю. Г. Феномен журналістики: Проблеми теорії. – Рівне: РВП “Роса”, 2005. – 248 с.
- Шергова Г. Эхо слова: записки о звучащей журналистике. – М.: Искусство, 1986. – 240 с.
- Шерель А.А. Там, на невидимых подмостках... Радиоискусство. Проблемы истории и теории. 1922–1941. – М., 1993.
- Шкляр В.І. Теорія і методика журналістської творчості: Конспект лекцій. – К.: Вид. МІЛП, 1999. – 31с.
- Штромайер Герд. Політика і мас-медіа / Пер. з нім. А.Орган. – К.: Вид-дід „Києво-Могилянська академія”, 2008. – 303с.
- Эйзенштейн С. Органичность и образность // Избр. произв.: В 6 т. – М.: Искусство, 1966. – Т. 6. – С. 652-674.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

1. Громадське радіо
<http://radio.org.ua>
2. Електронна бібліотека Інституту журналістики
<http://journalib.univ.kiev.ua>
3. Національна радіокомпанія України
<http://www.nrcu.gov.ua>
4. Радіостанція «Эхо Москвы»
<http://www.echo.msk.ru/index.html>
5. Російська служба Бі-Бі-Сі
<http://news.bbc.co.uk/hi/russian/news/default.stm>
6. Світ радіо
<http://www.proradio.org.ua>
7. Українська служба радіо «Голос Америки»
<http://www.voanews.com/ukrainian>
8. Українська служба радіо «Свобода»
<http://www.radiosvoboda.org>

ДЖЕРЕЛА:

- Статті про радіомовлення і телебачення в періодичних виданнях:
- «Искусство кино»
  - «Журналист»
  - «Профессия – журналист»
  - «День»
  - «Дзеркало тижня»
  - «Українська правда».